

COURSE SYLLABUS FOR DOCTORAL STUDIES

Name of the course	Field of study and its code	Faculty
History and Historiography of the Lithuanian Book	Communication and information S 008	Communication

Study method	Number of credits ECTS	Study method	Number of credits ECTS
Lectures		Consultations	2 ECTS
Individual work	5 ECTS	Seminars	

Course abstract
<p>Course aim is to develop analytical understanding of Lithuanian book history and critical assessment of historiography on the basis of different theoretical access.</p> <p>Course content</p> <p>Object, linguistic and geographic definition and main categories of Lithuanian book history. The concepts of the book of Lithuania and Lithuanian book. The field of research problems: publishing, production, distribution, storage and use (reading) of manuscript and print books. The relation of Lithuanian book history with public, European, national, regional book history, book culture, print and manuscript media history, book studies. Sources of Lithuanian book history. A change in historiographic provisions of Lithuanian book history. Stages and traditions in German, Polish, Belarussian and Lithuanian historiography.</p> <p>Manuscript and print book, periodical press, bookstores and libraries of the Grand Duchy of Lithuania (before 1795). Formation of publishing centres, genesis of publishing and distribution, and its structure. The universality of the totality of books and common needs of ethno-confessions, and models of circulation of information stipulated by them. Books and the role of reading for the development of the society. Paradigmatic solutions, historiographic assessments and interpretations of Lithuanian, Polish and Belarussian researchers.</p> <p>Research on publishing, press and development of libraries in imperial Russia (1795–1915) and Kaiser Germany occupation (1915–1918). The most important means and influences of the press policy, preventive and repressive censorship. The role of book and press in a modernising society. Commercialisation and professionalization of the publishing system. The influence of press to the mentality of Lithuanian national communities and dissemination of national ideas. The most important publications and their information, communication, political and cultural role. Interaction between serials and book publishing. Prohibition of press and restrictions of publishing initiatives of national communities. The structure and features of the publishing repertoire of the period of the prohibition of press (1864–1904). The development of book under conditions of a legal national movement in early 20th c. Personal and institutional Lithuanian libraries. Historiographic evaluations and interpretations of Polish, Lithuanian and Belarussian researchers.</p> <p>The role of book for education, science, culture and development of the civil society of the independent Lithuania (1918–1940). Statistics and analytics of the current press. Monitoring and research of the library research. The freedom and control of press. Book research centres formed in the Republic of Lithuania. Retrospective bibliographic and book history research of Vaclovas Biržiška and others. Historiographic works dedicated to the book of Vilnius and the development of libraries. Lithuanistic and multicultural research priorities.</p> <p>The Lithuanian book under different occupations (1941–1990). The transformation of the publishing business to the state publishing sector controlled by the occupying regime.</p>

Integration of the Lithuanian publishing in the Soviet Union system. Resistance (underground, illegal, resistance, self-publishing) press. Sovietisation of the public thought, censorship and influence of Russification to publishing. Transformation of the library system, subsequent (repressive) censorship, reading control. The phenomenon of mass bibliophilia. Soviet model book history research centres and research priorities. The impact of communication and information sciences on the research, achievements and prospects of the book history of restored Lithuania.

The Lithuania Minor press under the rule of Prussia (1547–1919). The role of the Lithuanian book in the overall publishing system of the Prussian state. The structure and linguistic differentiation of the totality of books. First research on book history. A change in functions of the Lithuanian book of Lithuania Minor with the formation and strengthening of the constitutional German state. The contents and structure of the totality of books. The development of the Lithuanian book under the conditions of the division of Lithuania Minor in 1919–1940. Books and libraries as means for retention of the Lithuanian national identity. The rise and development of Lithuanian serials. Historiographic priorities in works of Lithuanian and German scientists.

Publishing initiatives of Lithuanian emigrants in West Europe (19th c.–early 20th c.). Publishing and book storage centres (archives, libraries) of Lithuanian emigrants in North and South America. Commercial and cultural publishing priorities. Diaspora's press relations with Lithuania Minor and Major by supplying Lithuanians with Lithuanian press. The structure and features of the totality of diaspora's books. Research on diaspora book, press history and development of memory institutions conducted in diasporas and Lithuania.

Study methods:

1. Individual consultations with course lecturers.
2. Individual studies of scientific literature according to the questions prepared by course lecturers.

Evaluation methods:

1. Written responses to questions raised during the examination.
2. An oral discussion on the basis of questions responded to in writing during the examination.

Course literature

Cicėnienė, R. (2013). Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės rankraštinių knygų architektūra: vidinės sandaros raida. *Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka*, 2009/2010, 11–25.

Cicėnienė, R. (2014). Rankraštinė knyga – istorijos šaltinis: vieno LDK kodekso istorija. *Knygotyra*, 63, 99–128. <https://doi.org/10.15388/kn.v63i0.4007>

Kaunas, D. (1996). *Mažosios Lietuvos knyga: lietuviškos knygos raida 1547–1940*. Baltos lankos.

Kvizikevičiūtė, M., & Vaitkevičiūtė, V. (Eds.). (2022). *Theatrum libri: Book printing, reading and dissemination in Early Modern Europe*. Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka.

Lietuvninkaitė, N. (2006). *Kauno senoji knyga: raiška ir plėtotė 1843–1918 metais*. Versus aureus.

Merkys, V. (1994). *Knygnešių laikai, 1864–1904*. Valstybinis leidybos centras.

Misiūnas, R. (2012). *Lietuvių išeivių knygų leidyba Vakarų Europoje 1945–1952 m.* Bonus animus.

Narbutienė, D. (2004). *Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos lotyniškoji knyga XV–XVII a.* Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas.

Navickienė, A. (2008). The research of the history of the book in Lithuania: Historical evolution and contemporary status. <i>Library History</i> , 3, 189–199.
Navickienė, A. (2010). <i>Besikeičianti knyga XIX amžiaus pirmosios pusės Lietuvoje: Monografija</i> . Vilniaus universiteto leidykla.
Pacevičius, A. (2005). <i>Vienuolynų bibliotekos Lietuvoje 1795–1864 metais: Dingęs knygos pasaulis</i> . Versus Aureus.
Pacevičius, A. (2006). <i>Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės bibliotekos: tipologija, organizacinė struktūra, komplektavimo strategijos: Mokomasis leidinys</i> . Vilniaus universiteto leidykla.
Pacevičius, A. (2016). Nuo kolegijos iki akademijos: bibliotekos įkūrimas ir raida (1570–1802); Vilniaus universiteto bibliotekos rinkiniai 1803–1832; Vilniaus universiteto bibliotekos suskaldymas ir išdalijimas. Iš <i>Alma Mater Vilnensis: Vilniaus universiteto turtai istorijos skersvėjuose (XVI–XXI amžiai): Kolektyvinė monografija</i> (p. 1–36; 36–103; 249–254). Vilniaus universiteto leidykla.
Pacevičius, A., & Sperskienė, R. (Sud.). (2016). <i>Bibliotheca Lituana I: Bibliologijos metraštis</i> . Vilniaus universiteto leidykla.
Petreikis, T. (2018). Profesionalioji lietuvių periodika: leidybos ir raidos 1823–1940 m. istorija. Iš <i>Lietuvos bibliografija. Serija B, Periodiniai leidiniai lietuvių kalba, 1823–1940. D. 1: Poligrafiniu būdu spausdinti leidiniai. K. 1: A–N</i> (p. 15–47). Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka.
Stonienė, V. (2006). <i>Lietuvos knyga ir visuomenė: Nuo spaudos draudimo iki nepriklausomybės atkūrimo, 1864–1990</i> . Versus aureus.
Westwell, A. (2024). <i>Roman liturgy and Frankish creativity: The Early Medieval manuscripts of the Ordines Romani</i> . Cambridge University Press.
Zaveckienė, Ž. (2018). <i>Jaunimas istorijos skersvėjuose: Lietuvos jaunimo spauda 1918–1940 metais</i> . Akademine leidyba; Vilniaus universiteto leidykla.

Name of consulting lecturer	Academic rank	Major works published in the last 5 years
Domas Kaunas	Prof. Habil. Dr	Kaunas, D. (2025). <i>Mažosios Lietuvos knygų namai: Bibliotekos, rinkiniai, jų kūrėjai ir likimas: Monografija</i> . Vilniaus universitetas: Vilniaus universiteto leidykla.
		Kaunas, D. (2022). Lietuviškas atvirukas kovoje prieš imperinę Rusiją. <i>Knygotyra</i> , 79, 71–104. https://doi.org/10.15388/Knygotyra.2022.79.121
		Kaunas, D. (2021). <i>Martynas Jankus. Tautos vienytojas ir lietuvių spaudos kūrėjas: Monografija</i> . Vilniaus universitetas: Vilniaus universiteto leidykla.
Remigijus Misiūnas	Prof. Dr	Misiūnas, R. (2024). Išeivijos periodikos leidėjų teisminiai ginčai XIX a. pabaigoje – 1904 m. <i>Knygotyra</i> . 82, 88–114. https://doi.org/10.15388/Knygotyra.2024.82.4

		Misiūnas, R. (2022). <i>Grinorių kultūros knygos: 1875-1904 m. išėivių leidyba</i> . Vilnius: Bonus Animus.
		Navickienė, A., Braziūnienė, A., Cicėnienė, R., Kaunas, D., Misiūnas, R., & Petreikis, T. (2021, January 22). History of Publishing in Lithuania. <i>Oxford Research Encyclopedia of Literature</i> . Retrieved 2 Jan. 2026, from https://oxfordre.com/literature/view/10.1093/acrefore/9780190201098.001.0001/acrefore-9780190201098-e-276 .
Aušra Navickienė	Prof. Dr	Navickienė, A., Braziūnienė, A. (2024). Pastarojo dešimtmečio <i>Knygotyra</i> : Tradicijos ir modernumas. <i>Knygotyra</i> , 83, 151–182. https://doi.org/10.15388/Knygotyra.2024.83.6
		Navickienė, A., Kepalienė, F. (2023). Vilniaus universiteto profesorės Audronės Glosienės (1958–2009) knygotyrisinis palikimas. <i>Knygotyra</i> , 81, 203–233. https://doi.org/10.15388/Knygotyra.2023.81.8
		Navickienė, A. (2023). Pranciškaus Skorinos gyvenimo ir veiklos sukakčių minėjimai Lietuvoje knygotyros ir mokslinės komunikacijos požiūriais. <i>Knygotyra</i> , 80, 312–342. https://doi.org/10.15388/Knygotyra.2023.80.133 .
		Navickienė, A. (2022). Kaip Christopho von Schmidto lietuviškasis Genovefos vertimas tapo devynioliktojo amžiaus bestseleriu? <i>Knygotyra</i> , 78, 80–110. https://doi.org/10.15388/Knygotyra.2022.78.107
		Navickienė, A. (2021). Professional publishing and Lithuanian books in the first two-thirds of the 19th century in Lithuania: The case of the Zawadzki firm. <i>Roczniki Biblioteczne</i> , 65, 79–95. https://doi.org/10.19195/0080-3626.65.5
		Navickienė, A., Braziūnienė, A., Cicėnienė, R., Kaunas, D., Misiūnas, R., & Petreikis, T. (2021). <i>History of publishing in Lithuania</i> . In <i>Oxford research encyclopedia of literature</i> . Oxford University Press. https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190201098.013.276 .
Arvydas Pacevičius	Prof. Dr	Pacevičius, A. (2024). Opisy podróży do/przez Wielkie Księstwo Litewskie w XVI–XVIII wieku: Problem egodokumentalności. In W.

		<p>Chorażyczewski, H. Ciechanowski, W. Piasek, & S. Roszak (Eds.), <i>Egodokumenty – samoświadectwa – egodokumentalność: Teoria i praktyka</i> (pp. 49–62). Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika.</p> <p>Pacevičius, A. (2024). Mokslinės periodikos apytaka Lietuvoje XIX a. pirmojoje pusėje: Vilniaus universiteto atvejis. <i>Knygotyra</i>, 82, 29–52. https://doi.org/10.15388/Knygotyra.2024.82.</p> <p>Pacevičius, A. (2024). Nėra brangesnio lobio už studijoms skirtas knygas: Vilniaus augustinų bibliotekos raida ir paveldas. <i>Acta Academiae Artium Vilnensis</i>, 114, 206–241. https://doi.org/10.37522/aaav.114.2024.253.</p> <p>Pacevičius, A. (2023). <i>Žemaičių daktaras Faustas: Jurgio Ambraziejaus Pabrėžos bibliotekos kilmė, raida ir paveldas</i>. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.</p> <p>Pacevičius, A. (2022). <i>Vilniaus imperatoriškasis universitetas mokslinės informacijos gniaužtuose / The Imperial University of Vilna in the Clutches of Scholarly Information. 1803–1832</i>. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.</p>
Tomas Petreikis	Assoc. Prof. Dr	<p>Petreikis, T., Grigas, V., ir Gudinavičius, A. (2024). <i>Lietuvos mokslo periodikos leidyba: Nuo spausdintų žurnalų iki skaitmeninių ekosistemų</i>. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.</p> <p>Petreikis, T., Šuminas, A., Grigas, V., ir Gudinavičius, A. (2024). Lietuvos mokslo žurnalų leidybos kiekybiniai pokyčiai 2015–2022 m.: Viešojo ir privataus sektorių prisitaikymas prie kintančių sąlygų. <i>Knygotyra</i>, 82, 206–242. https://doi.org/10.15388/Knygotyra.2024.82.8</p> <p>Gudinavičius, A., Grigas, V., Šuminas, A., & Petreikis, T. (2023). Scholarly journal publishers in a small-language country: The case of Lithuania. <i>Publishing Research Quarterly</i>, 39(4), 324–336. https://doi.org/10.1007/s12109-023-09968-8</p> <p>Grigas, V., Gudinavičius, A., Petreikis, T., & Šuminas, A. (2023). An exploratory study into professional scholarly journals publishing software adoption in Lithuania. <i>Information & Media</i>, 96, 179–201. https://doi.org/10.15388/Im.2023.96.73</p>

		Navickienė, A., Braziūnienė, A., Cicėnienė, R., Kaunas, D., Misiūnas, R., & Petreikis, T. (2021). <i>History of publishing in Lithuania</i> . In <i>Oxford research encyclopedia of literature</i> . Oxford University Press. https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190201098.013.276
Rima Cicėnienė	Assoc. Prof. Dr	<p>Cicėnienė, R. (2024). Kodikologijos mokslo pradžia ir vingiai Lietuvoje iki 1915 m. In R. Čapaitė (Ed.), <i>Joachimas Lelewelis ir pagalbinių istorijos mokslų praeitis, dabartis, ateitis</i> (pp. 215–247). Lietuvos istorijos institutas.</p> <p>Cicėnienė, R. (2024). Nespauštuvinė periodika Vrublevskių bibliotekoje: Ką Lietuvos leidybos istorijai pasakoja rinkinys? <i>Knygotyra</i>, 82, 53–87. https://doi.org/10.15388/Knygotyra.2024.82.3</p> <p>Cicėnienė, R. (2023). Kodikologija Lietuvoje 1918–1990 metais: Tarp knygos istorijos ir paleografijos. <i>Knygotyra</i>, 81, 109–136. https://doi.org/10.15388/Knygotyra.2023.81.4</p> <p>Cicėnienė, R. (2021). Sveikatos sodo Vilniaus nuorašas: Kodikologinis tyrimas. <i>Knygotyra</i>, 77, 87–170. https://doi.org/10.15388/Knygotyra.2021.77.91</p> <p>Navickienė, A., Braziūnienė, A., Cicėnienė, R., Kaunas, D., Misiūnas, R., & Petreikis, T. (2021). <i>History of publishing in Lithuania</i>. In <i>Oxford research encyclopedia of literature</i>. Oxford University Press. https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190201098.013.276.</p>

Approved by the Doctoral Committee of the field of Communication and Information of the Social Sciences area on 15 December 2025, minutes of the meeting No. (7.17 E)15600-KT-667

Chair of the Committee Prof. Dr Aušra Navickienė